

Espainiako HAMK koalizioa zuzentzen dute estatu-mailan Ayuda en Acción, Educo, Entreculturas eta Plan International erakundeek, eta, martxoaren 8ko Emakumearen Nazioarteko Egunaren harira, Hezkuntzaren Aldeko Munduko Ekintza Astea ospatzeko, genero-berdintasuna sustatuko duen, diskriminazio eta bazterketaren arrazoi sakonak jorratuko dituen eta gizarte justu eta berdinzalea eraikitzen lagunduko duen hezkuntza erreklamatzeko.

COVID-19aren pandemiak, gatazkek, larrialdiek eta ekonomia- eta klima-krisiek krisi-testuinguru hori luzatu dute, eta, ondorioz, gerrak, ezbeharrek eta lekualdaketek eragindako 222 milioi haur eta nerabek premiazko hezkuntza-laguntza behar dute.

Krisi hori, halaber, desberdinkeria- eta diskriminazio-krisia da: neska, nerabe eta emakume gazteek oztopo eta zailtasun handiagoak dituzte hezkuntzan sartzeko, prestakuntza bukatzeko, erreferenteak topatzeko eta gizartearen arlo guztietan parte hartzeko prestatzeko, etorkizuneko enplegua barne.

Nahiz eta gaur egun neska eta mutilek ikasi dezaketen eta ikasketak amaitu ditzaketen, kalkulatu da Bigarren Hezkuntzako 20 milioi neska ezingo dutela eskolara itzuli COVID-19aren pandemiaren ostean. Klima-krisiaren eraginaren ondorioz, gutxienez 12,5 neska ez dituzte ikasketak amaituko 2025era arte.

Mundu-mailan, 5 eta 14 urte arteko neskek denboraren % 30 eta % 50 gehiago ematen dute, hurrenez hurren, etxeko lanetan mutilek baino eta genero-desberdintasun berriak sortzen ari dira kompetentzia digitaletan nola profesionaletan, hala nola zientzia, teknologia, ingeniari eta matematikaren (STEM) alorrean. Generoaren arabera lanbanaketa horrek, neska eta emakumeei bizialdi osoko ikasketarako eta aurrerapen profesionalerako aukerak murrizten dizkiete.

Emakume irakasleen proportzioa % 92tik % 94ra handitu zen 2000 eta 2020 artean eskolaurreko irakaskuntzan, eta % 59tik % 67ra Lehen Hezkuntzan. Hala ere, Saharaz hegoaldeko Afrikan Bigarren Hezkuntzako irakasleen soilik % 32 dira emakumeak. Gainera, kristalezko sabai gogorra dago kudeaketa- eta zuzendaritza-postuetan.

Hezkuntza funtsezkoa da nesken eskubide-urraketei aurre egiteko, adibidez hauek: haurren ezkontza (bost emakume gaztetatik bat 18 urte bete aurretik ezkontzen da, eta aurreikusten da hamarkada honetan 150 milioi neska behartuko dituztela ezkontzera), genero-indarkeria (15 eta 19 urte arteko 15 milioi neska izan dira sexu-harreman behartuen biktimak), haurdunaldi goiztiar

eta nahi ez direnak (garapen-bidean dagoen mundu osoan 3 emakume gaztetik ia 1ek 19 urte bete aurretik erditu zuen) eta haurren lana (mundu osoan, 10 haurretik 1ek lan egiten du, eta 63 milioi neska dira).

Dena dela, eskolak ez dira beti toki seguruak: 246 milioi haurrek bizi dute generoarekin lotutako eskola-indarkeria, eta horrek eragin gogorak ditu osasun mental eta fisikoan, ongizatean eta eskolako arrakastan. Sexu- eta ugalketa-zerbitzuetarako sarbidea ere funtsezkoa da: zenbatesten da Saharaz hegoaldeko Afrikako hamar neskatatik bat ez dela eskolara joaten menstruzioan zehar, hau da, eskolako ikasturtearen % 20.

GURE POSIZIOA: GENERO-BERDINTASUNA SUSTATUKO DUEN HEZKUNTZA

HAMK koalizioak hezkuntza babestu eta sustatzen du pertsona guztien oinarrizko eskubide gisa, genero, sexu-orientazio, genero-adierazpen, nortasun edo sexu-ezaugarri guztietako pertsonak barne. Gure ustez, genero-desberdinkeriaz gain beste faktore askok eragiten dute pertsona bat bizialdi osoko ikaskuntzatik kanpo uztea.

Nazioarteko komunitateari eta gobernuei eskatzen diegu doako eta kalitatezko hezkuntza inklusibo eta publikoa emateko, inolako bazterkeriarik gabe.

Genero-hezkuntza eraldatzailea hezkuntza inklusiboa, berdinzalea eta kalitatezkoa da (4. GJH eta zehazki 4.7 xedea), eta genero-justiziako ingurune bat sustatzen du haur, nerabe eta gazteentzat, aniztasuna aintzat hartuta (5. GJH eta zehazki 5.1 xedea). Hezkuntza-sisteman genero-desberdinkeriak aitortu eta horiei erantzutetik eta ikasleen ikaskuntza-esperientziatik harago doa, eta ahaleginak egiten ditu hezkuntzaren potentzial osoa baliatzeko, jarrera eta praktikak eraldatzeko hezkuntza-sistemaren barruan nahiz kanpoan. Horrela, genero-justiziako ingurune

zabalago baten alde egiten du.

Genero-hezkuntza eraldatzaileak hezkuntzako oztopoak ezabatuko lituzke eta gizarte-aldaketa garrantzitsuen aldeko aurrerapena sustatuko luke; adibidez, genero-indarkeria eta haurren ezkontzak murriztea, emakumeen parte-hartze handiagoa lan-merkatuan eta emakume eta nesken genero-berdintasuna eta lidergoa sustatzea erabakiak hartzeko roletan.

Hori dela eta, _____ tik (zentroaren izena, erakundea), Hezkuntzaren Aldeko Mundu Kanpainaren, Genero Berdintasunerako Hezkuntza Manifestuari atxikitzen gara eta eskumena duten administrazioei eskatzen diegu:

1 Maila guztietan:

- Genero-berdintasuna hezkuntza-sektoreko plan eta politiken erdigunean jartzea eta beharrezko aurrekontua ematea. Genero-desparekotasunak eta horien azpiko faktoreak identifikatu eta jorratzea, lehen haurtzarotik, genero-arau, -estereotipo eta praktika kaltegarriak eraldatzeko xedearekin.
- Klima-krisiari buruzko hezkuntza lehenetsi eta finantzatzea, jorratzeko nola eragiten duen genero-desberdinkeria larrialdi global horretan, eta, horrez gain, emakume, neska eta LGTBIQ+ ikasleen zaugarritasun handiagoaren analisi kritikoa egin ahal izatea, erabakiak hartzeko funtsezko prozesuetan haien ekarpenak kontuan hartzen direla bermatzeaz gain.
- Hezkuntza-politika eta -aurrekontuen genero-indarkeriari buruzko datu bereziak sortzea, aurrerapena neurtzeko eta abian jarritako neurriei buruzko ebidentziak edukitzeko. Ikaskuntza-emaizak eta generoaren eta beste aldagai intersektional batzuen araberrako aurrerapen akademikoa monitorizatzea.

2 Nazio-mailan:

- Premiaz handitzea hezkuntzako inbertsioa, beharrezko baliabideak bideratzea hezkuntza-kalitatea hobetuko duten eta berdintasuneko hezkuntza-ereduak garatuko dituzten programa eta proiektuetara eta diskriminazioa eragiten duten faktoreak ezabatzea (etnia, dibertsitate funtzionala, egoera ekonomikoa...).
- Genero-aurreiritzi eta -estereotipoak ezabatzea ikasketa-planetatik, eskolacurriculumetik, testu-liburuetatik eta beste irakaskuntza-material batzuetatik, eta genero berdintasunean irakasleen gaikuntza bermatzea.
- Neska eta nerabeen parte-hartzea sustatzea STEM ikasketa eta karreretan, baita mutiko eta mutilena ere zaintza-lanbideetan, karrera profesionalekin lotutako estereotipo eta alborapenak ezabatzen.
- Gailuetan, konexioan, konpetentzietan eta segurtasunean genero-arrakala digitala murriztea.
- Funtzak bideratzea hezkuntzarekin lotutako gizarte-babesera, haurren txirotasuna eta baliabideak lortzeko genero-arrakalak jorratzeko.
- Doako eta kalitatezko eskolaurreko hezkuntza bermatzea, haurrei eskolarako prestatzen laguntzeko, kontziliazioa ahalbidetzeko eta familian genero-desberdinkeria gehiago prebenitzeko.

- Sexu-hezkuntza integrala garatu eta hedatzea, eskubideetan oinarritutako ikuspegia hartzeko eta berdintasuna eta inklusioa sustatzeko sexu- eta ugalketa-osasunean, haur, nerabe eta gazteei laguntzeko ezagutzak lortzen, balio eta jarrerak aztertzen eta osasuna eta ongizatea sustatzeko beharrezko trebetasunak garatzen, genero-indarkeria jorrazteko eta nahi ez diren haurdunaldiak murrizteko nerabeen artean, testuinguru guztietan, krisiak barne.

3 Nazioarteko lankidetzan:

- Espainiako lankidetzaren finantzaketa handitzea genero-ikuspegia duen hezkuntzaren arloan, eta lanean jarraitzea nazio-errenta gordinaren % 0,7 bideratzeko Garapenerako Laguntza Ofizialera (GLO); % 20 hezkuntzara bideratu behar da, eta % 10 laguntza humanitariora. Azkenik, % 10 larrialdietako hezkuntzara bideratu behar da. Aintzat hartzea hezkuntzan genero-desparekotasun esanguratsuak dituzten herrialdeetako egoera, eta inbertsioak bideratzea hezkuntza-sisteman gaitasunak sortzera.
- Garapenerako eta Herritartasun Globalerako programak babestea eta gutxienez GLOaren % 3 baliatzea berdintasunaren aldeko diskurtso eta praktikak indartu dituen herritar kritikoak sortzeko.

4 Eskolei eta hezkuntza-komunitateari:

- Genero-parekotasuna eta diskriminaziorik eza bermatzea hezkuntza-maila eta ikasgai guztietan, irakaskuntzan eta hezkuntza-administrazioan.
- Lan egitea eskolak espazio seguruak eta indarkeriarik eta diskriminaziorik gabekoak izateko, neska, nerabe eta gazteen beharrei erantzuten aniztasuna kontuan hartuta, eta babes, ongizate, laguntza psikologiko eta osasuneko zerbitzuak integratzen.
- Entzuteko mekanismoak eta genero-indarkeria jorrazteko protokoloak ezartzea eskolan, eta salaketa-prozesuak indartzea konfidentzialtasun-baldintzetan.
- Haur, nerabe eta gazteen parte-hartzea eraldatzea eskolan eta gizarteko arlo guztietan, eragiten dieten erabakietan hitz egiteko eskubidea bermatzen eta parte-hartze aktibo eta

- inklusiboa sustatzen. Halaber, kontuak hartuko dira generoan oinarritutako diskriminazioa eta oztopoak, eta aktibismoa eta gazteen erakunde feministak sustatu eta babestuko dira.

5

Familiei, zaintzaileei eta komunitateei:

- Gizarte-arau, jarrera eta genero-praktika kaltegarriez, botere-harreman desberdinez, genero-diskriminazioaz eta desberdinkeria handienez jabetzea, horiei buruz hausnartzea eta kritikoki berrikustea.
- Komunitatearen parte-hartzea sustatzea, eta bereziki guraso, zaintzaile eta familia, baina baita funtsezko beste eragile batzuen ere, genero-berdintasunerako hezkuntzan.

Botere-harremani aurre egin behar diegu eta berdintasunean, errespetuan eta inklusioan oinarritutako arauak eraiki behar ditugu, haur eta gazteek gora egiteko koskak topa ditzaten, eta ez saltatu beharreko oztopoak. Hezkuntza berriro irudikatzeke unea da, mundu justu eta inklusiboago baterako.

8M POSIZIONAMENDUAREN GENERO-BERDINTASUNERAKO HEZKUNTZA

Campaña Mundial por la
EDUCACIÓN
Coalición española www.cme-espana.org

La CME en España está liderada por:

Esta publicación cuenta con la colaboración de la Cooperación Española, a través de la Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo (AECID) con cargo al proyecto "Campaña Mundial por la Educación: llamada a la acción por el ODS 4". El contenido de la misma es responsabilidad exclusiva de la Coalición española de la Campaña Mundial por la Educación y no refleja, necesariamente, la postura de la AECID.

Con la financiación de:

